

RoosRos Architecten

De meest duurzame manier van bouwen is niet bouwen

RoosRos Architecten is een full service architectenbureau met ruim zeventig medewerkers en twee vestigingen in Oud-Beijerland en Goes. Sander Ros (46), algemeen directeur en architect, en zijn zus Anja Nobel-Ros (41), directeur HRM en financiën, zetten zich met al hun collega's in voor respectvol rentmeesterschap.

TEKST Esther Smid | BEELD Frans Jan Fortunati

Cees Roos, oprichter van het bedrijf, begon direct na de watersnoodramp in 1953 met huizen tekenen. "Hij was een man van de wederopbouw", vertelt Sander. "In die tijd werd er efficiënt omgegaan met materiaal, maar dat was meer zuinigheid dan duurzaamheid. Onze vader Mart Ros vond in de jaren zeventig een baan bij Cees. Ze vormden later een maatschap: Roos en Ros. Economisch ging het goed, er waren veel mogelijkheden en er werd hard gewerkt. Mijn vader had onder andere de drive om van bestaande gebouwen iets nieuws te maken. Oud vastgoed nieuw leven inblazen hebben wij echt van huis uit meegekregen. In 2003 is RoosRos verhuisd van Nieuw-Beijerland naar Oud-Beijerland, waar we een bestaande bedrijfshal hebben omgebouwd tot ons huidige architectenkantoor. Ongeveer tien jaar geleden is het bedrijf overgedragen aan Anja en mij."

Gezond bouwen

RoosRos staat voor respectvol rentmeesterschap. "Dat gaat over de lange termijn; voor de aarde zorgen en deze zo goed mogelijk nalaten aan komende generaties", legt Anja uit. "Zo zien wij onze rol in de architectuur ook: we willen circulair en energiezuinig bouwen zonder uitputting van grondstoffen en we willen zoveel mogelijk biobased bouwmaterialen gebruiken. We vinden daarnaast dat iedereen ertoe doet en even belangrijk is. We zijn respectvol naar elkaar." De meest duurzame manier van bouwen is volgens Sander 'niet bouwen'. "Ik zie dat niet als conflicterend met ons werk, maar juist als een kans om bestaande gebouwen of delen van gebouwen te hergebruiken. We willen aantoonbaar gezond en toekomstgericht bouwen. Dat laatste heeft te maken

met aanpasbaarheid. Je moet een gebouw kunnen veranderen en uitbreiden, zodat de levensduur verlengd wordt. Als je bijvoorbeeld een nieuwe school bouwt, weet je dat de indeling over tien jaar heel anders kan zijn. Dan moet je dus geen dragende binnenmuren maken, want dan kun je de ruimtes niet meer aanpassen. Aantoonbaar gezond bouwen betekent dat we meten hoe een gebruiker de ruimte beleeft. We verbouwen momenteel een school

Rentmeesterschap is voor ons een voorwaarde

waarbij we één lokaal traditioneel aanpakken: een systeemplafond, marmoleum op de vloer en een kleurtje op de muur. Een naastgelegen identiek lokaal richten we innovatiever in met biobased materialen, zoals hennep en schapenwol. In samenwerking met een universiteit doen we wetenschappelijk onderzoek naar het effect van deze verschillen op gebruikers."

Vanzelfsprekend

"Tien jaar geleden waren wij een soort profeten die onze opdrachtgevers over duurzaamheid vertelden, nu kiezen opdrachtgevers juist vaak voor ons omdat duurzaamheid zo belangrijk is bij RoosRos", vertelt Sander. "Rentmeesterschap is voor

ons echt een voorwaarde om aan de slag te gaan. Tijdens het startgesprek bedenken we samen met een opdrachtgever welke specifieke duurzaamheidsdoelen we willen behalen. Meestal weten we de opdrachtgever te enthousiasmeren voor onze visie. Architecten roepen nooit dat ze waterdichte gebouwen maken, want dat spreekt voor zich. Hopelijk hoeft je jezelf binnenkort ook niet meer als duurzaam te profileren omdat het vanzelfsprekend wordt dat iedereen duurzaam bouwt.”

Inspireren

“Drie jaar geleden kwam een externe duurzaamheidscoach tweewekelijks langs om lezingen te geven, bijvoorbeeld over bouwen met hout”, vertelt Anja. “Een aantal innovatieve architecten probeerde dat vervolgens te onderzoeken en integreren in onze projecten. Daarna werden de resultaten gedeeld. Het hielp enorm: het team inspireren en verleiden met goede eigen voorbeelden.” Duurzaamheidsbeleid tegelijkertijd bij alle collega’s integreren is volgens Sander wel een illusie. “Als je iedereen in hetzelfde tempo wilt meenemen, ga je zo snel als de traagste. Daarom hebben we een koplopergroep gemaakt, zodat we grote stappen konden maken. Die pioniers hebben we maximaal gefaciliteerd om moeilijke doelen te behalen. De lat lag hoog. Zo hebben we een gebouw van afval ontworpen dat zo inspirerend was, dat iedereen enthousiast werd.” “Bij de jonge generatie hoeft je zelden moeite te doen om te inspireren”, zegt Anja. “Zij worden opgeleid met het thema duurzaamheid en het kan hen niet snel genoeg gaan. De jonge generatie is veel minder bezig met carrière maken, zij willen vooral een betere wereld en veel vrijheid. Daar moet je op inspelen als bedrijf, je moet luisteren naar die nieuwe generatie, want zij zijn de toekomst.”

Fijn netwerk

RoosRos Architecten heeft inmiddels ook gebouwen ontworpen voor een aantal FBNE-leden. “We zijn al jaren de huisarchitect van Rijk Zwaan”, zegt Anja. “Zij vertelden ons over FBNE en hebben ons daar geïntroduceerd.” “Het is een fijn netwerk”, vindt Sander. “Iedereen is bezig met die lange termijn, met rentmeesterschap. Ik mocht een keer een lezing geven over duurzame ontwikkelingen in de architectuur. Tijdens de borrel maakte ik kennis met Van Meeuwen Industries, voor wie we nu een duurzaam houten kantoor ontwerpen. Als architect kun je natuurlijk voor projectontwikkelaars werken. Dat is wel een heel ander gevoel dan een duurzaam gebouw neerzetten dat aan de volgende generaties doorgegeven zal worden.”

Anders kijken

Voor RoosRos werken de zeventien SDG’s erg goed. “We hebben eerst onze bestaande projecten gekoppeld aan

de verschillende duurzaamheidsdoelen. Dan kom je uit bij gezondheid en welzijn (3), duurzame en betaalbare energie (7), duurzame steden (11), klimaatverandering aanpakken (13) en herstel ecosystemen en behoud biodiversiteit (15)”, licht Sander toe. Daarna zijn we met onze opdrachtgevers gaan kijken welke doelen we per project nog meer kunnen nastreven en hoe we dat samen gaan doen. Kun je met architectuur, bijvoorbeeld een schoolgebouw in een achterstandswijk, bijdragen aan de beëindiging van armoede (1)? Veel kinderen komen met een lege maag naar school. Daar ligt dus een kans. We hebben bedacht dat we midden in die school een grote keuken bouwen, waar kinderen leren koken. Zo kunnen ze ‘s ochtends zelf een eitje bakken en ontbijten. Je kunt dus met architectuur indirect wel degelijk het armoedethema aanpakken. De SDG’s helpen ons om samen met de opdrachtgever breder te kijken of we ook een bijdrage aan de andere duurzaamheidsdoelen kunnen leveren. De grootste kunst is om verschillende invalshoeken en doelen in elk project te integreren.”

“Als je met duurzaamheid aan de slag wil, moet je erin geloven”, vindt Anja. “Het werkt alleen als het intrinsiek vanuit jezelf komt.”

“Formuleer bijna onhaalbare doelen”, voegt Sander daaraan toe. “Leg de lat niet te laag, maar juist iets te hoog. Dan kun je echt grote stappen zetten.”

